

Мякінченко І.О.,
аспірантка кафедри історії України
Житомирського державного
університету ім. Івана Франка
myakin-irina@ukr.net

МІЖКОНФЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНІ ТА ДЕРЖАВНО- ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ

У статті розглядаються міжконфесійні відносини в Україні у контексті міжнародної діяльності, зокрема відповідні церковно-релігійні та державно-політичні аспекти. Визначено, що міжнародна діяльність є одним із напрямків діяльності церков і релігійних організацій в Україні, вона також реалізується у рамках міжконфесійних відносин. І церковно-релігійні організації, і міжконфесійні об'єднання підтримують власні та державно-політичні міжнародні ініціативи. Неоднозначне ставлення різних релігійних конфесій, що вийшло і на міжнародний рівень, спостерігається щодо питання створення Помісної Церкви в Україні. Важливим напрямком міжконфесійного діалогу у міжнародному контексті стали підтримка європейської інтеграції України та протистояння російській військовій агресії в Україні.

Ключові слова: міжконфесійні відносини, міжнародна діяльність, церковно-релігійні організації, Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій.

У роки незалежності України церковно-релігійні організації, перетворившись на важливий соціальний інститут, почали проводити діяльність, спрямовану на підтримку власних релігійних та деяких державних міжнародних ініціатив. Відповідна робота здійснюється як окремими конфесіями, так і на рівні міжконфесійних об'єднань та активізувалася в останні роки. Зокрема, зросла міжнародна активність церковно-релігійних організацій з актуалізацією питання створення Єдиної Помісної Православної Української Церкви. З іншого боку, відчутною є підтримка ними євроінтеграційного курсу держави та протистояння російській військовій агресії в Україні.

На сьогодні в історіографії окреслена проблематика ще не виступала предметом наукового розгляду. Лише окремі епізоди, наприклад, участь деяких українських християнських конфесій у міжнародних релігійних форумах, знаходимо у книзі А. Колодного «Україна в її релігійних виявах» [9, с. 31]. Загалом же вказаний тематичний сюжет присвячений характеристиці конфесій України крізь призму міжнародних релігійних процесів.

Метою пропонованої статті є розгляд міжконфесійних відносин в Україні у

контексті міжнародної діяльності, зокрема відповідних церковно-релігійних та державно-політичних аспектів.

Для реалізації міжнародної діяльності при найбільших церковно-релігійних організаціях, передусім при УПЦ МП, УПЦ КП, УГКЦ та інших, створені спеціалізовані відділи із зовнішніх (церковних) зв'язків. Їх діяльність, як правило, зводиться до підтримки відносин із закордонними церковно-релігійними структурами, організації участі духовних осіб відповідних конфесій у зарубіжних тематичних заходах, зустрічей зарубіжних релігійно-духовних осіб та політичних і державних діячів, делегацій інших країн тощо. Після створення наприкінці 1996 р. Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) міжнародна, зокрема церковно-релігійна діяльність, реалізується і в рамках міжконфесійного діалогу. Значний потенціал для міжконфесійного діалогу у контексті міжнародної діяльності також мають інші міжконфесійні об'єднання, серед яких Українська Міжцерковна Рада (УМР), Нарада представників Християнських Церков України (НПХЦУ), Рада євангельських протестантських церков України (РЄПЦУ), Рада представників Духовних управлінь і центрів мусульман України (РП ДУЦМУ), Всеукраїнська Рада релігійних об'єднань (ВРРО).

Українські релігійні діячі, беручи участь у міжнародних тематичних заходах, у тому числі зміцнюють міжнародний авторитет України. Для прикладу: у лютому 2018 р. у м. Доха (Катар) у роботі XIII Міжнародної міжрелігійної конференції «Релігія та права людини» Україну представляли муфтії Духовного управління мусульман України «УММА» С. Ісмагілов та голова Центру міжрелігійного діалогу Імад Абу Ар-Руб [2]. У цьому відношенні вони не лише піднімають питання релігійного життя в Україні загалом, а й проблематику міжрелігійного діалогу та міжрелігійних відносин. Між іншим, у доповіді на науковому форумі муфтії С. Ісмагілов відзначив: «Україну вважають чи не за найтолерантнішу державу не лише Європи, а й цілого світу» [15]. Час від часу разом із релігійними діячами у тих або інших заходах беруть участь і представники органів державної влади. У роботі згаданої XIII Міжнародної міжрелігійної конференції «Релігія та права людини» у лютому 2018 р. у м. Доха також брали участь народний депутат В. Єленський, голова й заступник голови Державного департаменту у справах релігій та

національностей Міністерства культури України А. Юраш та Л. Владиченко відповідно [2].

Зміцненню міжнародного авторитету також сприяє прийом в Україні зарубіжних релігійно-духовних осіб й політичних та державних діячів іноземних країн. У липні 2001 р. представники ВРЦіРО зустрілися із Папою Римським Іваном Павлом II, який з візитом перебував в Україні. У жовтні 2011 р. члени ВРЦіРО провели зустрічі із представниками посольств США, Франції, Канади, Ізраїлю, Великобританії, Німеччини, Польщі, Ватикану. 2015 р. у Києві відбулося ряд зустрічей ВРЦіРО із делегацією Всесвітньої ради церков (ВРЦ) [3].

У період незалежності окремі українські релігійні конфесії набули представництва у складі деяких міжнародних релігійних об'єднань. Серед таких, зокрема, до складу створеної у 2004 р. у Москві на засіданні II Міжрелігійного миротворчого форуму Міжрелігійної ради СНД були включені глави окремих традиційних релігійних конфесій України. До складу Президії Міжрелігійної ради СНД увійшли: Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир (помер 5 липня 2014 р.), головний рабин України Федерації єврейських общин України А. Хайкін, головний рабин Києва та України Я. Блайх [18]. А. Колодний відзначає, що участь України у II Міжрелігійному миротворчому форумі була «не на рівних, бо ж все керівництво роботою зустрічі перебрав на себе Московський Патріархат, якого там ми (Україна. – І. М.) поставали частиною» [9, с. 31].

Діяльність Міжрелігійної ради СНД, яка мала б стати «значимим та унікальним майданчиком для діалогу між державами, народами й релігійними традиціями» непослідовна. Адже вона не відреагувала на пряме збройне втручання Російської Федерації в Україну навесні 2014 р. Тим більше, очевидно, що діяльність українських представників у Міжрелігійній раді СНД буде суто формальним після фактичного виходу України зі складу структур СНД навесні 2018 р. Водночас зазначимо, що за роки незалежності церковно-релігійні організації з України не стали членами ВРЦ. Імовірно, що вирішенню цього питання буде сприяти подальший розвиток екуменічного руху в Україні. Адже важливим напрямком діяльності ВРЦ є саме сприяння поширенню екуменізму [22]. Хоча і формально, але до складу ВРЦ через підпорядкування РПЦ, яка є членом ВРЦ, відноситься УПЦ

МП.

Одним із напрямків міжконфесійного діалогу, який декою мірою вийшов і на міжнародний рівень, стало питання створення Помісної Церкви в Україні. Діалог активізувався у квітні 2018 р. після того, як Верховна Рада України підтримала Звернення Президента П. Порошенка до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Єдиної Помісної Православної Церкви в Україні. Українські релігійні діячі висловлювали необхідність надання автокефалії УПЦ і під час зустрічей із закордонними релігійними особами, і з політичними діячами інших країн. Про свою рішучу підтримку автокефалії також заявила західна українська діаспора, у тому числі Світовий конгрес українців [7; 12]. На підтримку автокефалії виступила і частина релігійної спільноти України. Так, упродовж 26–30 травня 2018 р. у Стамбулі перебувала ініціативна група вірян з України, яка передала Вселенському Патріарху Варфоломію звернення з проханням підтримати надання Томосу про створення Єдиної Помісної Православної Української Церкви. Українську делегацію, яку очолював представник Київської православної богословської академії С. Чокалюк, прийняв особисто Вселенський Патріарх [19].

Відмінну від решти православних релігійних конфесій позицію у ставленні до ідеї створення Помісної Церкви зайняла УПЦ МП, яка висловлювала її і на міжнародному рівні. 8 травня 2018 р. митрополит Онуфрій під час зустрічі з послом США в Україні М. Йованович заявив, що «відновлення єдності українського Православ'я має відбуватися виключно на канонічній основі» [1]. Окрім іншого, УПЦ МП засудила втручання у процес надання Томосу про автокефалію української влади [17]. Відзначимо, що питання про надання Томосу про створення Єдиної Помісної Православної Української Церкви дійсно набуло помітного політичного забарвлення. Однак, вважаємо, що за інших обставин, без відповідного Звернення Президента України та підтримки Звернення Верховною Радою України (19 квітня 2018 р.) питання надання Томосу про автокефалію найближчим часом не перейшло б у практичну площину.

Незважаючи на «не канонічність» УПЦ КП, сама постановка питання про надання Томосу про автокефалію дозволила їй активніше заявити про себе на міжнародному рівні. Уже 2 травня 2018 р. в Брюсселі у Європарламенті за участі

патріарха Філарета відбулася конференція «Україна за часів незалежності: погляд Православної церкви Київського патріархату на суспільство, що змінюється» [11]. Між іншим, під час її роботи патріарх Філарет нагородив першого віце-президента Європейського Парламенту М. МакГіннес орденом святого Володимира III ступеня. У рішенні патріарха наголошено, що нагорода присуджується «за підтримку співпраці УПЦ КП з Європарламентом» [21].

Поряд із реалізацією власних та міжконфесійних міжнародних релігійних ініціатив церковно-релігійні організації долучалися і до підтримки деяких державно-політичних міжнародних ініціатив. Уже від початку 1990-х років в умовах становлення новітніх українських політичних інституцій, зокрема й на міжнародній арені, досить відчутною стала їх підтримка церквою. Однак тут у силу організаційних можливостей, зокрема через досвід зв'язків із Заходом у період підпільної діяльності в умовах радянського тоталітаризму другої половини ХХ ст. та наявність численних релігійних структур у західному світі, найбільше сприяння державі надала УГКЦ: «Після унезалежнення України українська греко-католицька церква надала молодій державі дуже серйозну підтримку на міжнародній арені: від зв'язків серед західного політестеблшменту до приміщень для дипломатичних представництв; від різноманітних акцій на підтримку України в світі до дуже конкретної опіки українськими заробітчанами» [16].

У 2013 р. активізувався міжконфесійний діалог щодо підтримки євроінтеграційного курсу України. Загалом церква та релігійні організації не виступили проти євроінтеграції, а в окремих випадках відкрито її підтримали. Уже у 2013 р. представники ВРЦіРО здійснили ряд візитів до Брюсселя, де обстоювали європейський вибір України та захищали традиційні для українського суспільства сімейні й моральні цінності [3]. 6 березня 2013 р. делегація ВРЦіРО у Брюсселі провела зустріч з єврокомісаром з питань розширення і політики добросусідства Ш. Фюле. Під час зустрічі, окрім іншого, відбулося обговорення питання «європейських перспектив України з огляду на різні труднощі євроінтеграційного процесу» [4]. При цьому лідери релігійних конфесій наголошували на важливому значенні моральних засад як для розбудови українського суспільства, так і для європейської спільноти загалом [4]. 30 вересня 2013 р. ВРЦіРО підготувала

«Звернення Церков і релігійних організацій до українського народу» з приводу євроінтеграційних прагнень України. У документі релігійні діячі наголошували на необхідності цінування, збереження, захисту і примноження традиційних релігійних, культурних, сімейних і моральних цінностей, які тривалий час були базовими для європейських народів. Водночас висловлювалася думка, що перед вибором шляху подальшого розвитку України природною є її орієнтація на Європу, бажання «бути незалежною державою в колі вільних європейських народів» [8]. Показово, що від імені ВРЦіРО Звернення також підписав очільник УПЦ МП митрополит Володимир. У цьому відношенні необхідно звернути увагу на пункт Звернення, у якому наголошено, що європейський вибір України «не є і не може вважатися протиставленням України... історичному сусіду – Росії» [8].

Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію України і ЄС церква та релігійні організації України продовжили підтримку політичного курсу держави, спрямованого на зближення з ЄС. Певний час деякою невизначеністю характеризувалася позиція УПЦ МП, яка до того також не засудила російську військову агресію в Україні. Однак, будучи членом ВРЦіРО, очевидно, щоб не випасти із загальнотематичного діалогу і не втратити власного авторитету, УПЦ МП виступала спільно, хоча і без найвищого представництва, у відповідних заходах міжконфесійного органу. Так, 17 травня 2017 р. до складу делегації ВРЦіРО у Страсбурзі, яка взяла участь у засіданні комітету Парламентської асоціації України – ЄС, європейського комітету із закордонних справ, неформальної депутатської групи «друзів України», входив представник УПЦ МП протоієрей Віталій Поліщук [5].

Церковно-релігійні організації активно долучилися до діяльності України, спрямованої на заручення міжнародною підтримкою України у протистоянні російській військовій агресії. Значні успіхи релігійної спільноти необхідно відзначити, зокрема, у сприянні звільненню українських військовополонених та заручників, наданні гуманітарної допомоги постраждалим, засудженні утисків свободи совісті й діяльності релігійних організацій на окупованих територіях тощо. Однак відкрито не засудила російської військової агресії в Україні одна із найбільших релігійних конфесій держави – УПЦ МП.

У вересні 2016 р. ВРЦіРО із закликом сприяти звільненню полонених звернулася до Міжрелігійної ради Росії (МРР), Ради із взаємодії з релігійними об'єднаннями (РВРО) при Президенті Російської Федерації, ВРЦ [13]. Відомо, зокрема, що звернення 6 жовтня 2016 р. було підтримано МРР [6]. Однак, найдієвішу роль у сприянні налагодженню діалогу щодо звільнення українських бранців відіграли не міжконфесійні об'єднання, а самостійна діяльність через власні організаційні можливості УПЦ МП. Приміром, за її участі одна із наймасовіших акцій обміну полоненими пройшла 27 грудня 2017 р.

На міжнародному рівні проблема звільнення бранців постійно піднімається українськими релігійними діячами. На конференції «Ціна російської агресії в Україні: свідчення викрадень, тортур та вбивств», яка проходила 2 травня 2018 р. у Брюсселі, патріарх Філарет наголосив європарламентарям на факті утримання заручників на окупованих територіях й відзначив, що церква докладає зусиль для їх звільнення [11]. У цьому відношенні необхідно відзначити, що українські церковно-релігійні організації також беруть участь у намаганні звільнити українських полонених в інших країнах світу. Так, у травні 2018 р. УГКЦ звернулася до Президента України П. Порошенка та міжнародного співтовариства із закликом захистити «право на правосуддя» моряка А. Новічкова, ув'язненого в Ірані за сумнівних обставин і якому загрожує смертна кара [10].

У ході російської військової агресії та загострення гуманітарної кризи на Сході України українські релігійні діячі закликали міжнародну спільноту посилити гуманітарну допомогу. 9 листопада 2015 р. у Вашингтоні Предстоятель УПЦ КП патріарх Філарет, глава УГКЦ Верховний архієпископ Києво-Галицький Святослав, головний рабин Києва й України Я. Блайх зустрілися з представниками Адміністрації Президента США. Делегація українських релігійних лідерів передала на ім'я Б. Обами лист ВРЦіРО з проханням посилити гуманітарну допомогу Україні, у тому числі й сприяти відправленню зібраної допомоги у рамках реалізації програми «Партнерство заради миру» й «Державної програми партнерства Національної Гвардії» [20].

Релігійна громада України також намагається привернути увагу світового співтовариства до утисків свободи совісті й діяльності релігійних організацій на

окупованих територіях. 6 лютого 2018 р. на засіданні Секретаріату ВРЦіРО було прийнято рішення звернутися до міжнародних організацій та іноземних дипломатичних місій із закликом вжити заходів для припинення утисків віруючих та релігійних організацій в ОРДЛО. Підставою для цього стало прийняття так званою «Народною радою ЛНР» 2 лютого 2018 р. «закону» «Про свободу совісті та релігійні об'єднання» [14].

На міжнародному рівні представники українських церков та релігійних організацій і в інший спосіб засуджують військову агресію Російської Федерації в Україні. А 2 травня 2018 р. у Брюсселі патріарх Філарет під час участі у роботі конференції «Ціна російської агресії в Україні: свідчення викрадень, тортур та вбивств» закликав Європарламент розглядати війну на Сході України «як загальноєвропейську проблему» [11].

Отже, одним із напрямків діяльності церковно-релігійних організацій в Україні, у тому числі в межах міжконфесійного діалогу, є підтримка церковно-релігійних та державно-політичних міжнародних ініціатив. Відповідна діяльність значною мірою активізувалася в останні роки, що пов'язано з перетворенням церковно-релігійних організацій на важливу соціальну інституцію. Міжконфесійний діалог у міжнародному контексті активізувався у зв'язку з можливим наданням автокефалії Українській Православній Церкві. Серед напрямків міжконфесійного діалогу також стали питання європейської інтеграції України та протистояння російській військовій агресії в Україні. Здебільшого тут різні релігійні конфесії загалом мають спільну, за винятком питання створення Єдиної Помісної Православної Української Церкви, позицію.

Список використаних джерел та літератури:

1. Блаженніший Митрополит Онуфрій зустрівся з Послом США в Україні Марі Йованович // Українська Православна Церква. Синодальний інформаційно-просвітницький відділ УПЦ. URL: <http://news.church.ua/2018/05/08/blazhennishij-mitropolit-onufrij-zustrivsyaz-poslom-ssha-v-ukrajini-mari-jovanovich/#more-203562> (дата звернення: 01.06.2018).
2. Головуючий у ВРРО на Міжнародній конференції в Катарі: Україну вважають однією з найтолерантніших держав не лише Європи, але й світу // Всеукраїнська Рада релігійних об'єднань. URL: <http://vrro.org.ua/128-news/2018/63-inter-religious-conference-in-qatar.html> (дата звернення: 28.05.2018).
3. 20 років на шляху діалогу та порозуміння // Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://vrciro.org.ua/ua/council> (дата звернення: 18.06.2018).
4. Делегація Всеукраїнської Ради Церков зустрілась з єврокомісаром Штефаном Фюле // Інститут релігійної свободи. URL:

https://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1184%3A1&catid=35%3Aworld&Itemid=62&lang=uk (дата звернення: 11.03.2018).

5. Делегація Ради Церков провела зустрічі в Європейському Парламенті та Раді Європи // Інститут релігійної свободи. URL: http://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1804:1&catid=35:world&Itemid=62&lang=uk (дата звернення: 06.03.2018).

6. Заседание Межрелигиозного совета России, на котором было принято заявление в связи с событиями на Украине // Межрелигиозный совет России. URL: <http://interreligious.ru/news/news-council/zasedanie-mezhreligioznogo-soveta-rossii-na-kotorom-bylo-prinyato-zayavlenie-v-svyazi-s-sobytyami-na-ukraine.html> (дата звернення: 10.03.2018).

7. Звернення Постійної Конференції Українських Православних Єпископів Поза Межами України // Світовий конгрес українців. URL: [http://www.ukrainianworldcongress.org/UserFiles/Image/Letters/Statement\(Ukr.\).pdf](http://www.ukrainianworldcongress.org/UserFiles/Image/Letters/Statement(Ukr.).pdf) (дата звернення: 10.06.2018).

8. Звернення Церков і релігійних організацій щодо дискусії про європейські цінності в Україні // Інститут релігійної свободи. URL: http://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1281%3A1&catid=50%3Azv&Itemid=78&lang=uk (дата звернення: 06.03.2018).

9. Колодний А. Україна в її релігійних виявах / А. Колодний. – Львів: СПОЛОМ, 2005. – 336 с.

10. Морський апостолят України закликає захистити українського моряка, якому загрожує смертна кара в Ірані // Українська Греко-Католицька Церква. URL: http://ugcc.ua/news/morskiy_apostolyat_ukraini_zaklikaie_zahistiti_ukrainskogo_moryaka_yakomu_zagrozhuae_smertna_kara_v_Irani_82897.html (дата звернення: 01.06.2018).

11. Патріарх Філарет у Європарламенті: війна на Донбасі – «це загальноєвропейська проблема» // УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/politics/10101962-patriarh-filaret-u-evroparlamentі-viyna-na-donbasi-ce-zagalnoevropeyska-problema.html> (дата звернення: 07.05.2018).

12. Президент СКУ Євген Чолій зустрівся з Вселенським Патріархом Варфоломієм I у Стамбулі // Світовий конгрес українців. URL: <http://ukrainianworldcongress.org/news.php/news/1781/lang/ua> (дата звернення: 31.03.2018).

13. Рада Церков закликає звільнити заручників з полону на Донбасі // Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://vrciro.org.ua/ua/statements/471-uccro-statement-hostages-captives-donbas-donetsk-luhansk-ukraine> (дата звернення: 15.03.2018).

14. Рада Церков стурбована новими утисками віруючих в ОРДЛО // Інститут релігійної свободи. URL: http://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1877%3A1&catid=34%3Aua&Itemid=61&lang=uk (дата звернення: 20.03.2018).

15. Релігійна толерантність як відмова від нетерпимості. Доповідь муфтія Саїда Ісмаїлова на Міжнародній конференції в Катарі // Всеукраїнська Рада релігійних об'єднань. URL: <http://viro.org.ua/128-news/2018/64-religious-tolerance-as-a-rejection-of-intolerance.html> (дата звернення: 28.05.2018).

16. Релігія у міжнародних відносинах // Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/949874.html> (дата звернення: 19.03.2018).

17. Синод звернувся до вірних УПЦ щодо інформації про можливість «надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» // Українська Православна Церква. Синодальний інформаційно-просвітницький відділ УПЦ. URL: <http://news.church.ua/2018/05/25/sinod-zvernuvsya-do-virnix-upc-shhodo-informaciji-pro-mozhlivist-nadannya-tomosu-pro-avtokefaliyu-pravoslavnoji-cerkvi-v-ukrajini/> (дата звернення: 12.06.2018).

18. Структура Межрелигиозного совета СНГ // Русская Православная Церковь. Архив офіційного сайту Московського патріархата 1997–2009. URL: <https://mospat.ru/archive/2004/03/27216/> (дата звернення: 19.03.2018).

19. Український день на Фанарі // Київська православна богословська академія. URL: <http://www.kpba.edu.ua/publikatsii/all-news/news/2608-ukrainskyi-den-na-fanari.html> (дата звернення: 11.06.2018).
20. Українські церкви просять США посилити гуманітарну допомогу в Україні // Релігія в Україні. URL: <https://www.religion.in.ua/news/vazhlyvo/30937-ukrayinski-cerkvi-prosyat-ssha-posiliti-gumanitarnu-dopomogu-ukrayini.html> (дата звернення: 21.03.2018).
21. Філарет нагородив орденом віце-президента Європарламенту // Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2452731-filaret-nagorodiv-ordenom-viceprezidenta-evroparlamentu.html> (дата звернення: 03.05.2018).
22. What is the World Council of Churches // World Council of Churches. URL: <https://www.oikoumene.org/en/about-us> (дата звернення: 04.05.2018).

Myakinchenko I. INTER-CONFESSIONAL RELATIONS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL ACTIVITY: CHURCH-RELIGIOUS AND PUBLIC-POLITICAL ASPECTS

The article deals with inter-confessional relations during the period of Ukraine's independence in the context of international activity, namely the relevant church-religious and state-political aspects. It is determined that in the historiography the outlined issues have not yet been the subject of a separate study. International activity is one of the areas of activity of churches and religious organizations in Ukraine; it is also implemented within the framework of inter-confessional relations. The most constructive inter-confessional dialogue in the context of international activity is being implemented by the All-Ukrainian Council of Churches and Religious Organizations. Both church-religious organizations and inter-confessional associations support their own and state-political international initiatives. Religious international initiatives are manifested through the support of relations with foreign church-religious structures, the organization of the participation of clergy in foreign thematic events, meetings of foreign religious and clergy, political and state figures, delegations from other countries. The controversial attitude of various religious denominations, which has come to the international level, is observed with regard to the creation of the Single Local Orthodox Ukrainian Church. An important direction in the inter-confessional dialogue in the international context was the support for European integration of Ukraine and the confrontation with Russian military aggression in Ukraine. In general, the church and religious organizations did not oppose European integration, and in some cases openly supported it. Church-religious organizations have been actively involved in Ukraine's activities aimed at engaging international support of Ukraine in confronting Russian military aggression. Significant successes of the religious community should be noted, specifically, in promoting the release of Ukrainian prisoners of war and hostages, providing humanitarian assistance to victims, condemning the harassment of freedom of conscience and the activities of religious organizations on the occupied territories, etc.

Key words: *inter-confessional relations, international activity, church-religious organizations, All-Ukrainian Council of Churches and religious organizations.*

Mjakiczenko I. RELACJE MIĘDZYKONFESYJNE NA UKRAINIE W KONTEKŚCIE DZIAWALNOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ: ASPEKTY KOŚCIELNO-RELIGIJNE A POLITYCZNO-PAŃSTWOWE

W artykule rozpatrywa się relacje międzykonfesyjne w kontekście działalności międzynarodowej, zwłaszcza odpowiednie aspekty kościelno-religijne a polityczno-państwowe. Ustalono że działalność międzynarodowa jest jednym z kierunków działalności kościołów i organizacji religijnych na Ukrainie, ona również realizuje się w ramach relacji międzykonfesyjnych. Organizacji kościelno-religijne i stowarzyszenia międzykonfesyjne wspierają własne a polityczno-państwowe inicjatywy międzynarodowe. Niejednoznaczna postawa różnych wyznań religijnych, co przejawiało się na skali międzynarodowej, obserweuje się w odniesieniu do kwestii stworzenia jednego lokalnego Kościoła prawosławnego na Ukrainie. Ważnym kierunkiem dialogu międzykonfesyjnego w kontekście międzynarodowym rozpoczęto wsparcie integracji europejskiej Ukrainy a przeciwdziałania rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainie.

Słowa kluczowe: *relacje międzykonfesyjne, działalność międzynarodowa, organizacji kościelno-religijne, Wszechukraińska Rada Kościołów i organizacji religijnych.*